

Nogle lagttagelser over Skadedyr i 1906.

Af mag. scient. **Sofie Rostrup.**

Fra Dr. phil. *Kølpin Ravn* har jeg modtaget til Bearbejdelse en Række maanedlige Indberetninger, indsendte fra Maj til November fra forskellige Egne af Landet. Nedenstaaende Meddelelser er dels baserede paa, disse, dels paa Meddelelser til mig personlig og dels paa lagttagelser, som jeg selv har gjort paa Rejser i Sommeren 1906. I „Oversigt over Landbrugsplanternes Sygdomme i 1906“, Side 295 og følg., har Dr. *Kølpin Ravn* behandlet Angreb saavel af Svampe som af Dyr, saaledes at man her vil finde en samlet Redegørelse for Angrebene paa de forskellige Landbrugsplanter. Naar derfor flere Skadedyr ikke findes omtalte i det følgende, er Grunden den, at der ikke har været væsentligt andet at berette om dem, end hvad der findes i nævnte Oversigt, til hvilken jeg derfor maa henvise, naar man vil danne sig et samlet Billede af Insektangreb i Danmark i 1906.

Rundorme (*Nematoda*). I 1906 er der fundet Ro e a a l (*Heterodera Schachtii*) paa en Lokalitet, hvorfra de ikke tidligere har været kendt, nemlig Samsø, paa Amdsraadsmedlem M. S. Holms Ejendom i Besser. Paa Grund af denne Lokalitets isolerede Beliggenhed mente man, det kunde være af Interesse at undersøge Forholdene paa Stedet for om muligt at kunne finde Smittekilden, hvorfor jeg midt i August foretog en Rejse dertil. Det angrebne Sted var en Plet paa omtrent 1 Skp. Ld. i en Runkelroemark paa 2½ Td. Ld. Paa den værst angrebne Del var Roerne paa nærværende Tidspunkt rykkede op, hvorefter Pladsen var benyttet til at sætte Stak paa; men tilbage stod

endnu Planterne i Yderkanten af Pletten, hvorfra Angrebet mod Nord havde bredt sig som to Haler paa 3—4 Rækker. Planterne var rigt besatte med de karakteristiske, hvide Ormelegemer. Mærkeligt nok havde Angrebet fundet Sted paa den Del af Marken, hvor der sjældnest dyrkedes Roer, da den fortrinsvis egnede sig til Kornafgrøder, medens der intet Angreb fandtes paa de Marker, hvor der langt hyppigere dyrkedes Roer, paa een Mark saaledes 15—16 Gange i Løbet af 26 Aar. Paa den angrebne Mark havde der sidste Gang været Runkelroer 1899 og 1900; derefter var der: i 1901 Byg, 1902—03 Grønjord, 1904 Ærtehavre, 1905 Rug og derefter Turnips. Efterat Ærtehavren i 1904 var slaaet, var der lagt noget Jord paa, hentet fra Udgravning af en Isbeholder, der havde hængeliggat i 11 Aar, dækket med Tang. Lige fra de første Par Blade af Runkelroerne var skudt frem, havde Ejeren lagt Mærke til, at Planterne blev tilbage i Vækst, og tænkt sig Muligheden af, at den paakørte Jord kunde være Aarsag hertil. Den Mulighed er jo ogsaa til Stede, at de vildtvoksende Strandbeder, hvorfra der fandtes mange paa de Steder, hvorfra Tangen var blevet hentet, var inficerede med Roemaal. Det vilde have været interessant at faa undersøgt, hvorvidt dette var Tilfældet; men Stranden var langt borte og vanskelig at komme til, saa det var mig ikke muligt at naa dertil; Ejeren lovede mig imidlertid at undersøge Forholdene, naar Lejlighed gaves.

Enchytraeider. I Juli Maaned blev der i mange Marker nord og syd for Vejle af Konsulent *S. Sørensen* paa Turnips iagttaget et Angreb, der forvoldte stor Skade. Efter Dr. *Kølpin Ravn*, der sammen med Konsulent *Sørensen* har undersøgt Angrebet, er det muligt, at det drejer sig om et Svampeangreb; men muligvis kan de ovennævnte Dyr: smaa, regnormlignende Orme, som blev tilsendt mig i Massevis sammen med syge Planter, have haft en medvirkende Aarsag heri. I Tyskland beskyldes disse smaa Børsteorme for at gøre Skade paa en Mængde Kulturplanter, og et Angreb, *Krüger* beskriver under Navnet „Gürtelschorf“ o: Skurv, der optræder som et Bælte omkring den midterste Del af Roelegemet hos Beder, mener *Kirchner*, skyldes disse smaa Orme, der enten alene — ved deres Bearbejden af Overhuden — eller i Forbindelse med Svampe af Slægten *Oospora* skulde foraarsage det. Paa de tilsendte Turnips var der ejendommelige Dannelser, der kunde

minde lidt om det af *Krüger* beskrevne Angreb. Dr. *Kølpin Ravn* skriver herom: „Næsten altid er de tykkere Rodgrene og Pælerodens nedre Ende stærkt vortede med tværgaaende Volde“.

Tusindben (*Myriopoda*). Assistent *L. P. M. Larsen*, Landbohøjskolen, skriver den 2. Juni, at Kartofler (*Magnum bonum*), som er lagt ved Nordsiden af et højt Navrhegn, er udsat for et meget stærkt Angreb af Tusindben — formodentlig *Julus londinensis* —. „Det er aldeles tydeligt,“ skriver han, „at Tusindbenene angriber Kartofflen ogsaa paa Steder, hvor den i Forvejen er ubeskadiget“. Fra Fyn berettes der i Maj Maaned om et Angreb paa Byg og Havre (nærmere om dette Angreb meddeles ikke). Paa Falster er *Blanjulus guttulatus* hist og her fundet ved døde, spirede Frø; efter al Sandsynlighed er det disse, der har forvoldt Ødelæggelsen.

Springhaler (*Podura*). Midt i Maj Maaned fik jeg fra Godsejer *Pontoppidan*, Constantinsborg, Meddelelse om et temmelig stærkt Angreb paa de unge Runkelroeplanter; „paa 2 Tdr. Ld.“ skriver Godsejeren, „er det endog saa stærkt, at omtrent 50 pCt. af Planterne enten er tabt eller er meget stærkt afgnavet.“ Samtidig fik jeg tilsendt nogle smaa, ca. 1 Mm. lange og $\frac{3}{4}$ Mm. tykke, springende Dyr — 5—6 Tom. skulde de kunne springe; — det viste sig at være Springhaler (*Podurer*), tilhørende Slægten *Smynturus*. Jeg har ikke tidligere iagttaget dem som Skadedyr paa Landbrugsplanter; heller ikke foreligger der, saa vidt mig bekendt, noget herom andet Steds fra. Godsejer *Pontoppidan* skriver nærmere om Angrebet: „der kunde sidde 3—4 Stkr. paa hver Plante og gnave de spæde Frøblade fuldstændigt af.“ Imidlertid mener Godsejeren, at de kun kan naa at gøre større Skade, naar der er saaet for tyndt, eller naar Planterne paa Grund af for tidlig Saaning i kold og ubekvem Jord spirer trevent og kommer op enkeltvis. Da kan Springhalerne overkomme Arbejdet, idet de angriber de enkelte Planter, efterhaanden som de kommer op. Kommer Roerne derimod mere samlet op, da kan Dyrene ikke gøre saa megen Skade, at der herved kan blive Spring i Rækkerne.

Blærefødder (*Physopoda*). Gennem Konsulent *J. Andersen* fik jeg Meddelelse om, at der ved Beder fandtes et Angreb i Havretoppe. Der fandtes en Mængde Korn-Blærefødder (*Thrips cerealium*) i Aksene. Det saa ud, som om de havde fortæret en Del af Avnernes grønne Væv, hvorved disse var

blevet plettede. Korn-Blærefoden anses ikke for at gøre nogen videre Skade; hvor vidt den har gjort det i dette Tilfælde, tør jeg ikke udtale mig om; Toppene kunde nok se ud til at være noget svækkede. For øvrigt fandtes der foruden Blærefodder ogsaa Fritfluepupper i Toppene.

Runkelroe-Billen (*Atomaria linearis*). Om Angreb af denne Bille i Slutningen af Maj eller Begyndelsen af Juni foreligger der Meddelelse fra tre forskellige Egne af Landet: Jylland, Lolland og Falster. Fra Jylland skrives der saaledes: „Runkelroe-Billen har ødelagt 4 Tdr. Ld. Runkelroer, de 2 Tdr. Ld. fuldstændigt, de 2 halvt, saa Eftersaaning var nødvendig.“ Fra Lolland skriver Forpagter *Pedersen*, Nagelsti Skovgaard, at de paa en bestemt Plet, hvor der ogsaa i 1905 var Runkelroer, og hvor Jorden i det vaade Efteraar var blevet meget opkørt og derfor ubekvem ved Foraarsbehandlingen, saa at Roerne her kom meget tyndt op og ikke rigtig vilde vokse, syntes at kunne fortære Roerne fuldstændigt; „de holder sig,“ skrives der, „navnlig til Hjertebladene, men æder ogsaa de andre Blade.“ Larverne af disse Biller kendes ikke; efter *Mr. Bertram G. Ryes* Mening lever de rimeligvis af Svampe i Jorden, og maa saaledes være til Stede i de Marker, hvor Billerne optræder; men de er jo saa smaa, at det vil være vanskeligt at finde dem.

Torbister (*Scarabaeidae*). Oldenborrelarver omtales fra enkelte Steder i Jylland. Fra Skanderborg-Eggen skrives der saaledes, at der i sidste Uge af April i en Dybde af 7—8 Tom. er fundet en Mængde Larver i Haven og i Rugmarken. Mellem Vejle og Fredericia er der ved Pløjning fundet en Del. Ved Studsgaard, skriver Assistent *Bjerre*, er der ved Oppløjning af en gammel Græsmark til Turnips fundet enkelte. Endelig skrives der fra Aars, at Oldenborrerne sværmede talrigt i de varme Dage, 7.—9. Maj. „Den plejer ellers,“ skrives der, „kun at forekomme stykkevis her paa Eggen.“

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*) omtales i Beretninger fra Aars og Studsgaard. Fra Aars skrives der saaledes allerede den 6. April: „Paa denne og de nærmest følgende Dage med varmt og klart Vejr sværmede Gaasebiller stærkt.“ Ved Studsgaard blev der ved Oppløjning i Maj Maaned af den under Omtalen af Oldenborrelarver nævnte Græsmark fundet en Mængde Larver. „Den 11. Juni,“ hedder det endvidere, „sværmede de over Marken, og den 17. Juni saas de hænge i Mængde paa

Kløverhovederne og gnave af disse." Endelig meddeles der fra samme Sted, at der ved Tilberedning af Rugmarken i September Maaned fandtes en stor Mængde Larver.

Sct. Hans-Oldenborren (*Rhizotrogus solstitialis*). Den 8. December fik jeg en Sending af dennes Larver fra Konsulent M. K. Kristensen, Varde, der skriver, at han har faaet saadanne Larver fra forskellige Landmænd. „De findes," hedder det, „i vældigt Antal i Grønjorden og har nu i denne Tid anbragt sig lige under det almindelige Pløjelag. Paa sine Steder skal der være saa mange, at de kan skovles sammen."

Snudebiller (*Curculionidae*). *Strophosomus obesus*. Fra Tylstrup fik jeg i Begyndelsen af Maj Maaned fra Forsøgsleder A. J. Hansen denne Snudebille tilsendt med Meddelelse om, at den ødelagde Sitkagranerne ved Forsøgsstationen. Billerne fandtes i Massevis ved Grunden af Træerne. Disse Snudebiller har ingen Flyvevinger, de udvikles i Skovbunden og kryber herfra op paa Træerne, hvis Naale og Bark de afgnaver. Som Middel imod dem maa tilraades Nedbankning paa et paa Jorden udbredt Stykke Tøj eller i en omvendt Paraply, der holdes under Grenene, medens der bankes paa disse med en Stok. Sprøjtning med Schweinfurter-Grønt vil rimeligvis ogsaa være et virksomt Middel imod dem.

Hypera-Arter. Nellikegnaveren (*H. polygoni*) har jeg faaet tilsendt fra Vardeegnen med Meddelelse om, at den har optraadt i Mængde i en Havremark, hvor den skulde have forarsaget, at Havren paa Steder ingen Top havde faaet, og Bladene var blevet gnavede. Dette maa dog bero paa en Misforstaaelse, da denne Snudebille ingen Skade gør paa Havre. Den lever som Larve paa Planter, der vokser paa fugtige Steder, og kryber saa, naar den skal til at forpuppe sig, op paa de højere staaende Planter, f. Eks. Græs, Havre o. a. Derimod gør Lucernegnaveren (*H. Pollux*), som er blevet indsendt sammen med angrebne Lucerneplanter, Skade, idet den gnaver paa disse.

Torskemundsgalle-Snudebillen (*Gymnetron Linariae*) er blevet indsendt med den Formodning, at man her havde Smittekilden til Kaalbroksvampen. Denne Snudebille er ganske uskadelig, da den kun lever paa Torskemund.

Skulpe-Snudebillen (*Ceuthorhynchus assimilis*). Ved et Besøg paa Klank Højskole den 17. Juli undersøgte Forstander

J. Nielsen og jeg en Afgrøde Kaalroe-Frøplanter, i hvilke der var meget Angreb baade af Snudebille- og Galmyg-Larver. To Planter, en mindre og en stor, blev optagne til nærmere Undersøgelse. Paa den mindre var der i alt 552 Skulper; af disse saa de 219 ud til at være uangrebne, 129 havde et noget mistænkeligt Ydre, og i de 204 var der Huller, 0: Snudebillelarver havde været til Stede og var nu gaaede ud. Paa den store Plante fandtes i alt 2031 Skulper, af hvilke 859 uangrebne, 611 mistænkelige og 561 med Huller. Paa den mindre Plante var Procenttallet af Skulper med Huller (altsaa sikkert angrebne) ca. 37, paa den store ca. 27. I Virkeligheden var Angrebet en Del større, da Larverne langt fra alle var gaaede ud. Jeg fandt Larver i mange Skulper. Oftest er der kun een Larve i hver Skulpe, men der kan godt være flere. 69 Skulper, der kunde se ud til at være angrebne, aabnede jeg: af disse havde 29 eet Hul, i en af dem fandtes endnu en Larve, 7 havde to Huller, i to af dem fandtes en Larve, 1 havde tre Huller; i 32 var der ingen Huller, i 5 af disse fandtes en levende Larve, i 3 en død, i 1 en Larve med en Snylter; i 23 var der intet Angreb.

Midtribbe-Snudebillen (*Ceuthorrhynchus* sp.). Et Par Steder i Jylland, navnlig i Vendsyssel fandtes paa Turnips og Kaalroer Angreb af denne Snudebille, der især bearbejder Bladstilke og Midtribber. Bladene gulner og visner herved. Før Forpupningen revner Stilke og Ribber, og Larverne gaar ud. Angrebet finder Sted fra midt i Juni og fortsættes hele Juli. I Begyndelsen af August gaar Larverne ud. Fra Forsøgsstationen i Tylstrup fik jeg fra Assistent *Lauridsen* den 15. August — i Anledning af en Anmodning om at skaffe mig Larver til Klækning — Meddelelse om, at der ikke fandtes Larver i Planterne; i Bladstilke og Ribber stod nu kun de tomme Gange tilbage.

Halmhvepsen (*Cephus pygmaeus*). Om denne foreligger der Meddelelse fra enkelte Steder paa Sjælland, Fyn og Lolland. Rimeligvis har den været til Stede flere Steder; men Angrebet, der ikke er meget iøjnefaldende, undgaar let Opmærksomheden.

Snyltehvepse (*Ichneumonidae*). I indhøstet Byg er der i Skjern-Egnen fundet Snyltehvepse-Pupper tilhørende Slægterne *Ophion* og *Paniscus**), der har levet i store Sommerfuglelarver,

*) Bestemt af Museumsassistent, cand. polyt. *Schlick*.

som formodentlig er bragte med Kornet i Hus. Det er altsaa Nyttedyr, vi her har med at gøre.

Knoporme (*Agrotis-Arter*). I sin Oversigt skriver Dr. *Kølpin Ravn*, at Knoporme vel er de Væsener, som i 1906 har anrettet størst Skade paa Kaalroer og Turnips; og, som det ligeledes vil ses af Oversigten, har de ogsaa gjort Skade paa mange andre Afgrøder. Jeg skal her kun medtage nogle enkelte Meddelelser, navnlig saadanne, der tjener til Belysning af deres Levevis om Foraaret og Tidspunktet for deres Forpupning. Fra Skanderborg-Egnen skrives der saaledes, at man i April Maaned ved Anlæg af et Lucerneforsøg fandt levende Knoporme i en Dybde af 3 Fod, „saa Haabet om, at Frosten skulde have ødelagt Larverne i afvigte Vinter, er beskæmmet.“ Fra flere Steder i Jylland foreligger der i April og Maj Meddelelser om, at der er Knoporme i Brakmarkerne. Fra Ugelbølle og Rodskov skrives der saaledes, at de fandtes i Jordoverfladen, hvor de harvedes op. Fra Tylstrup skrives der i April, at man ved at rode op i Jorden kan finde dem i store Mængder. Om Angreb af dem paa dette Tidspunkt er der kun sjælden Tale, saaledes i April Maaned eet Sted paa Sjælland paa Havre og Lucerne og i Maj Maaned i Jylland, eet Sted paa Ærter, et andet Sted paa Byg og Havre og et tredje Sted paa Roer. Fra Aars skrives om et Angreb paa Gulerødder, at det nu — den 31. Maj — maa betragtes som ophørt, da man ved Rensningen af disse kun har fundet Pupper. En Meddelelse, der staar i Modstrid hermed, foreligger fra Børkop, nemlig at der i Oktober Maaned fandtes en Mængde Larver, Pupper og Puppehylstre i Jorden. Angaaende Spørgsmaalet, om Staldegødning skulde være medvirkende Aarsag til stærkere Knopormeangreb, foreligger der en Meddelelse fra Silkeborg-Egnen. Af 20 Tdr. Ld. Roer, hvor Jorden var staldegødet, blev ca. Halvdelen ødelagt, medens Angrebet ikke var nær saa slemt paa en Mark, hvor Jorden var kunstgødet. Skønt det ikke gaar an at slutte noget fra en enkelt Iagttagelse, medtager jeg dog denne Bemærkning for at henlede Opmærksomheden paa denne Faktor. Fra to Steder gør man opmærksom paa Faren ved, at Jorden f. Eks. ved Radrensning eller Hypning kommer til at ligge op om Planten: saaledes fra Næsgaard „Knopormene gnaver i Rod og Blade i enkelte af de Sukkerroer, som Jorden er lagt for stærkt ind paa ved sidste Radrensning.“ Fra Aars skriver

Landbrugslærer *Kaj Petersen*: „De Kaal-Planter, som bliver sat temmelig dybt, saa at Hjerteskuddet sidder i Jordoverfladen eller lidt derover, angribes mest, og Hypning af Kaalen paa et angrebet Stykke maa helst bortfalde, for at ikke Planter, som ellers er kraftige nok til at modstaa Knopormenes Gnav, skal bukke under for dette.“ Endvidere skriver Hr. *Petersen*: „de tidligst plantede Kaal lider mindst, saa at jo senere der plantes, des stærkere Angreb.“

***Caradrina quadripunctata*.** Fra Forvalter *Fangel-Bronnum*, Gudumlund, fik jeg i Begyndelsen af Januar tilsendt nogle Sommerfugle-Larver med Meddelelse om, at de fandtes i Tusindvis i Laden, hvor der var indkørt Hø, som havde staaet i Stak til Midten af December. Høet bestod af Afgrøde fra en Havremark, hvor Havren i Løbet af Juni var blevet angrebet — formodentlig af Fritfluen — og meget af den derved gaaet fuldstændigt bort. Som en Følge heraf var Ukrudtet vokset op, hvorfor Ejeren i Begyndelsen af Juli Maaned slog Afgrøden, der nu væsentlig bestod af Pileurt, Agerkaal og Døvnælde. Dette blev liggende paa Skaar i 3 Dage og derefter sat i Stak, idet det lagvis blev fordelt mellem Enghø. Forvalter *Fangel-Bronnum* mener, at disse Larver var almindelige mange Steder der paa Egnen, og raader derfor Folk til at ryste Høet godt paa en Lo eller lignende haardt Underlag og derefter feje Larverne, der drysser ned igennem dette „ligesaa villigt som Kornkærner“, op og brænde dem. I April blev en af de mig tilsendte Larver klækket: det viste sig at være en Ugle: *Caradrina quadripunctata* *), hvis Larve angives at leve paa alle mulige, lave Planter, uden i øvrigt at skulle gøre nogen videre Skade. Fra Studsgaard skriver Assistent *Bjerre* i September: „Ved en Høstak fandt jeg forleden 250 Knoporme paa og i en gammel Gødningssæk, der kun havde ligget der nogle faa Dage. Ormene var af en noget lysere Farve end de almindelige, man finder i Jorden, saa det er maaske en anden Art.“ Rimeligvis har det her drejet sig om den ovenfor omtalte Larve.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Fra Svendborg-Egnen og Haslev findes der Meddelelse om Angreb paa Kartoffler af denne Larve. Fra Haslev skrives der saaledes, at den er optraadt ret ondartet i en lille Have, idet den har ødelagt omtrent

*) Bestemt af Musæumsassistent, cand. polyt. *Schlick*.

Halvdelen af Kartoffelstænglerne. Angrebet mentes at være begyndt ca. 1. Juni. Ejeren pillede Toppen af og brændte den, efterhaanden som Stænglerne begyndte at gulne, „saa Angrebet er nu,“ skrives der, „i Slutningen af Maaneden mindre.“ Jeg har aldrig truffet paa Angreb af denne Larve, ligesom det ogsaa er første Gang, jeg har faaet Meddelelse om et saadant.

Sadelmyggen (*Cecidomyia equestris*). Fra Landbrugslærer *Otto Christensen*, Tune, modtog jeg i September en Beskrivelse af et Angreb af Sadelmyggens Larve, som jeg ganske vist har truffet paa flere Gange baade paa Byg og flere Græsarter, men saa spredt, at jeg ikke mente, den egentlig kunde kaldes et Skadedyr, hvorfor den ogsaa var strøget i 2. Udgave af „Vort Landbrugs Skadedyr“. *Otto Christensen* skriver: „24. Juli og nærmest paafølgende Dage iagttoges paa 6 Marker med 2-radet Byg paa Tune Hede pr. Taastrup Angreb af Sadelmyggens Larve. De angrebne Planter var lave, ufuldstændig gennemskredne og Skuddene noget fortykkede („oppustede“). I stærkt angrebne Planter fandtes indtil 25 Larver indenfor næst øverste, øverste eller undtagelsesvis tredje øverste Bladskede. Straaene var stærkt bearbejdede (udvendigt) med dybe Gruber, omgivne af uregelmæssigt formede Volde; de stærkest angrebne Ledstykker var hemmede i Længdevæksten, undertiden knapt af en Tommes Længde. De angrebne Marker undersøgte kun langs Randen (fra Vej), men tilsyneladende var Angrebet stærkest langs Kanterne og her atter pletvis stærkere eller svagere. I et Par stærkt angrebne Marker var pletvis over Halvdelen af Planterne angrebne af Larver. Formindskelsen af Afgrødernes Kærneudbytte var vistnok mindre, end man skulde formode efter Larvernes Antal, dog var de stærkt angrebne Planters Korn ikke fuldt udviklede, men smaa og „strøgne“ . . . Fra Slutningen af Juli forlod Larverne deres Værtplanter og gik formodentlig i Jorden for at forpuppe.“

Løgfluer (*Anthomyia-Arter*) o. a. I Slutningen af August fik jeg fra Konsulent *Sloth*, Grenaa, tilsendt Zittauerløg, angrebne af Fluelarver. Konsulent *Sloth* skriver, at Løgene dyrkes paa almindelig Agerjord; men at Dyrkningen næsten fuldstændigt umuliggøres paa Grund af det stærke Angreb. Hel Soda — anbragt rundt omkring mellem Planterne — skal være et udmærket Middel mod disse Larver. Mr. *Bertram G. Rye*, der har meddelt mig dette Middel, har med udmærket Resultat

prøvet det paa en Egn, hvor man ellers ikke kunde dyrke Løg paa Grund af disse Fluere. I Løgene fandtes foruden Løgfluens Larve ogsaa Larver af en *Chilosia*-Art. *) Slægten *Chilosia* hører til Svævfluernes Familie (*Syrphidae*), der ellers som Regel ikke kan regnes til Skadedyrene; en stor Del af dem er derimod nyttige, idet deres Larver, der er smaa, igleagtige Dyr, æder Bladlus i stor Maalestok — i en Bladluskoloni vil man sjældent søge dem forgæves —; andre lever af raadnende, vegetabiliske Stoffer, nogle faa, blandt andre ovennævnte Slægt, af levende Planter.

Tovingede (Diptera) i Huse. Den Interesse, Fritfluen — paa Grund af den store Skade, den gjorde i 1905 — var Genstand for, fremkaldte en ganske usædvanlig stor Interesse for tovingede Smaainsekter (i Lader), som jeg i den Anledning fik tilsendt en Del af. **) I „Meddelelser vedrørende Insektangreb paa Markafgrøder i Jylland 1905“, Side 79, vil det ses, at jeg i September 1905 fik tilsendt en Del Fritfluere med Meddelelse om, at saadanne fandtes i Tusindvis i den indhøstede Havre. Samme Steds fra (Sinding Skole pr. Silkeborg), fik jeg fra Hr. Lærer *Andersen* den 1. April sendt nogle Myg, som ligeledes mentes at være Fritfluere, der saaledes skulde have overvintret i Laden: naar Havren blev rystet ned i Foderloen, kom de frem og fløj op i Vinduet. Hr. *Andersen* havde ganske rigtigt selv bemærket, at der var den Forskel, at de nu fløj godt omkring, hvad de ikke gjorde om Efteraaret. Fluerne viste sig at være *Psychoda phalaenoides*, en Art Sommerfugle-Myg, saaledes kaldte paa Grund af deres Lighed med smaa Sommerfugle. Vingerne, der næsten ingen Tværaarer har, men derimod flere Længdeaarer end sædvanligt hos Myggene, er nemlig tæt behaarede og ligger taglagt over Bagkroppen. De er hurtige i deres Bevægelser og er meget almindelige i Retirader paa Landet og overhovedet paa smudsige Steder. Larverne lever i Gødning og al Slags raadnende, vegetabiliske Stoffer og gør altsaa ingen Skade. I Løbet af Maj Maaned fik jeg igen fra samme Sted tilsendt dels nogle ubestemmelige Galmyg dels en Art af Slægten *Borborus*, smaa Myg, der let kan kendes paa, at Bagbenene, hvis Laar er stærkt fortykkede, er lange og spærrede

*) Slægten bestemt af mag. scient. *W. Lundbeck*.

**) Museumsassistent, cand. polyt. *Schlick* har bestemt disse for mig.

ud til Siden. *Borborus*-Arterne findes ofte i uhyre Mængde paa Menneskeekskremitter, paa gammel Halm og paa Vinduer i Lader og Loer. Larverne lever paa lignende Steder som den foregaaende og er altsaa ogsaa uskadelige.

Hølus (*Psocus domesticus*). I September Maaned fik jeg fra Bestyrer R. Hansen, Horne Møllegaard, tilsendt Hølus, om hvilke meddeltes, at de hvert Aar findes i uhyre Mængder i Tærskeladen. Hølusene er nogle smaa, næppe 2 Mm. lange Dyr med store, glasklare Vinger med et meget ejendommeligt Aarenet. De lever af Støv og tørre Blomster og gør ingensomhelst Skade. *Taschenberg* skriver om dem, at de ofte ved deres Optræden i uhyre Mængder har indgydt Landmændene Bekymring, men at deres Harmløshed er hævet over enhver Tvivl.

Mider (*Acarina*). *Pediculoides graminum* er bemærket enkelte Steder paa Byg, *Tarsonemus culmicolus* paa Eng-Rapgræs ved Meilgaard og *Tarsonemus spirifex* flere Steder paa Havre. Enkelte Steder — saaledes i Askov — har jeg set en Havremark, hvor Planterne, der var meget tæt besatte med disse Mider, ikke syntes at have lidt noget videre ved dette Angreb — som passende kunde kaldes „Røde Ben“ —: Havren stod rigtig godt. Naar jeg tidligere har iagttaget dette Angreb, har Planterne altid været svækkede.

Raagen (*Corvus frugilegus*). Om disse Fugle er Meningen, som sædvanligt, delte. Fra Forsinge i Nordsjælland skrives der, at en Majsafgrøde to Gange er blevet ædt af Raager og Marken omplojet. Fra et andet Sted skrives der, at Raager har været Aarsag til, at et stærkt Knopormeangreb er standset i August Maaned.
